

Miýelit oňurga ýiliginiň çişmegi bilen häsiýetlendirilen esasy nerw keseli bolup, beýni bilen bedeniniň beýleki bölekleriniň arasyndaky aragatnaşygy bozýar. Bu ýagdaý dürli alamatlara sebäp bolup bilýär. Miýelitiň sebäpleri dürli bolup, olaryň arasynda ýokançlyklar, autoimmun hadysalar ýa-da nerw bozulmalary bar. Transwers miýelit ýaly görnüşler, oňurga ýiliginiň belli bir segmentiniň iki tarapyny hem öz içine alýan ýagdaýlar, iň giň ýaýran görnüşleriň biridir.

Miýelitiň alamatlary köplenç çalt ýüze çykýar we myşsa gowşaklygy ýa-da agzalaryň ysmazlygy, agyry, duýujylygyň bozulmagy we içegä hem-de peşewiň dolandyrylyşynda kynçylyklar bilen tapawutlanýar. Has agyr ýagdaýlarda miýelit uzak möhletli nerw ulgamynyň zeperlenmegine sebäp bolup, durmuş hilini ep-esli ýaramazlaşdyryp biler. Tiz anyklama we bejergi çylşyrymly netijeleri azaltmak hem-de ýagdaýy gowulandyrmak üçin möhümdir.

Miýelitiň bejergisi onuň sebäbine baglydyr. Lukmanlar çişmegi we immunitet ulgamynyň işjeňligini azaltmak üçin kortikosteroid ýaly çişme garşy dermanlary ulanyp bilerler. Ýokançlyk bilen baglanyşykly ýagdaýlar üçin wirusa garşy ýa-da antibiotik dermanlar bellenip bilner. Fiziki we iş terapeutikany öz içine alýan rehabilitasiýa programmalary hassalaryň hereketlilikini we özbaşdaklygyny dikeltmekde möhüm rol oýnaýar.

Miýelitiň önüni almak howplary azaltmagy talap edýär. Meýsel, poliomielit ýaly ýokançlyklara garşy sanjymlar geçirmek nerw ulgamy çişmesini döretmek ähtimallygyny azaldyp biler. Mundan başga-da, autoimmun ýagdaýlary netijeli dolandyrmak miýelit döräp biljek töwekgelçiligi peselder. Habarlylygy ýokarlandyrmak we irki medisina aragatnaşygy bu keseliň ýüki bilen göreşmegiň esasy daşlarydyr.

Netijede, miýelit tiz başlanmagy we uzak möhletleýin täsir ähtimallygy sebäpli uly kynçylyklar döredýär. Lukmançylyk, rehabilitasiýa we jemgyýetçilik saglygy başlangyçlarynda gazanylan ösüşler bu kesele sezewar bolanlaryň ýagdaýyny gowulandyrmakda umyt döredýär.

Maksat MUHAMMETÝAZOW

Myrat Garryýew adyndaky Türkmenistanyň Döwlet lukmançylyk uniwersitetiniň Nerw keselleri we neýrohrurgiýa kafedrasynyň assistenti